

JOOST SLUIS (Zie ook pagina 267) haalde in 1935 zijn H.B.S. diploma in Amsterdam en liep in de zomer van 1935 tot 30 september 1935 stage bij het Zuidfranse zaadteeltbedrijf van "Gebroeders Sluis" in Saint-Rémy-de-Provence. Hij maakte daarna een aantal Europese reizen voor Gebroeders Sluis. Van augustus 1936 tot februari 1937 maakte hij zijn eerste zakenreis naar Amerika, gedeeltelijk samen met zijn Oom Piet die hem bij verschillende klanten introduceerde.

Joost was nog maar net op 27 augustus 1936 per boot in New York gearriveerd, toen hij een brief van zijn vader Jacob ontving, waarin hem als een donderslag bij heldere hemel ter ore kwam, dat de huisbankier van "Gebroeders Sluis", de Lakenman's Bank in Enkhuizen surséance van betaling had aangevraagd. Gebroeders Sluis had op dat moment een zeer grote vordering op deze bank, die daarmee geheel geblokkeerd was. De financiering van de nieuwe zaadoogst stond vlak voor de deur. Hoewel de Lakenman's Bank altijd als een zeer solide en degelijke bank bekend had gestaan, was de algemene economische situatie bij verscheidene lokale industrieën zeer moeilijk. Deze hadden belangrijke schulden bij de bank uitstaan en gevreesd werd, dat het wel eens op een faillissement van de bank kon uitdraaien.

Uit de omvangrijke correspondentie van Jacob met zijn zoon Joost en zijn broer Piet blijkt, dat Jacob er een zeer zwaar hoofd in heeft. In ieder geval vreest hij een zware aantasting van de reserves van het bedrijf, waardoor de financiële positie sterk zal worden verzwakt. Joost, die van de financiële situatie kennelijk goed op de hoogte is, correspondeert uitvoerig met zijn vader over de gehele situatie en hij leeft ook heel sterk mee met diens problemen.

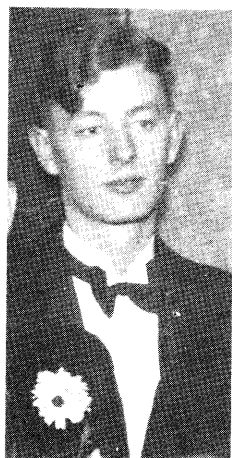
Joost toont een grote mate van verantwoordelijkheidsgevoel. Hij is bijzonder zuinig op zijn reizen en hij doet verscheidene suggesties voor verdere kostenbesparingen. In de internationale zaadhandel was de concurrentie in het algemeen zeer scherp. Het viel dan ook niet mee om de eindjes aan elkaar te knopen.

Later blijkt dat de Lakenman's Bank in een zekere paniekstemming zeer plotseling surséance van betaling had aangevraagd. Mede door een aantal onverwachte meevallers, is geleidelijk na verloop van een aantal jaren een belangrijk deel van de bevroren gelden weer vrij gekomen, waardoor Jacob zich staande heeft weten te houden.

Joost volgde van 1935 tot 1938 een studie Economie aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, waarna hij werd opgeroepen voor de Militaire Dienst in Kampen. Hij kreeg een officiersopleiding van september 1938 tot mei 1940.

Zijn broer Willem had juist kort daarvoor met Joost het zaadhandelsbedrijf Zwaan en Co te Delft overgenomen. Willem en Joost vulden elkaar in eigenschappen sterk aan. De bedoeling was dat Joost na beëindiging van de militaire dienst samen met Willem deze zaak verder zou uitbouwen, maar door het uitbreken van de oorlog in mei 1940 en de daarop volgende Duitse bezetting liep alles heel anders. Joost ging in juli 1940 met Willem en diens gezin naar Delft en trok bij hen in en heeft tot juli 1941 Zwaan en Co. geleid, samen met Willem. In menig opzicht steunde Willem erg op Joost. Toen Joost in juli 1941 met onbekende bestemming vertrok, raakte Willem de koers wat kwijt. Het gemis van Joost heeft er min of meer toe geleid dat Willem na de oorlog het bedrijf in Delft weer verkocht heeft en naar Amerika is geëmigreerd.

Joost vertrok in juli 1941 uit Nederland. Voor verdere gegevens over de levensloop van Joost wordt verwezen naar o.a. het verslag van een gesprek met Baron G. Krayenhoff op pagina 287 en 288.

Gedees v.h. Ill. Orat. Diskeus
S. E. Q. U. E. N. D. A.
gehonden in Krasnopolsky
22 November 1925.

Joost tijdens zijn studie in Amsterdam.

Joost Sluis circa 1937 te Saint Rémy de Provence met zijn vriend Ritou.

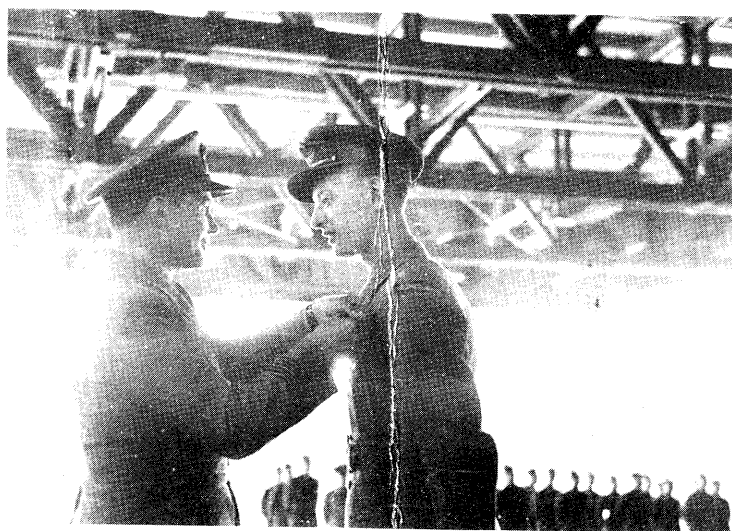
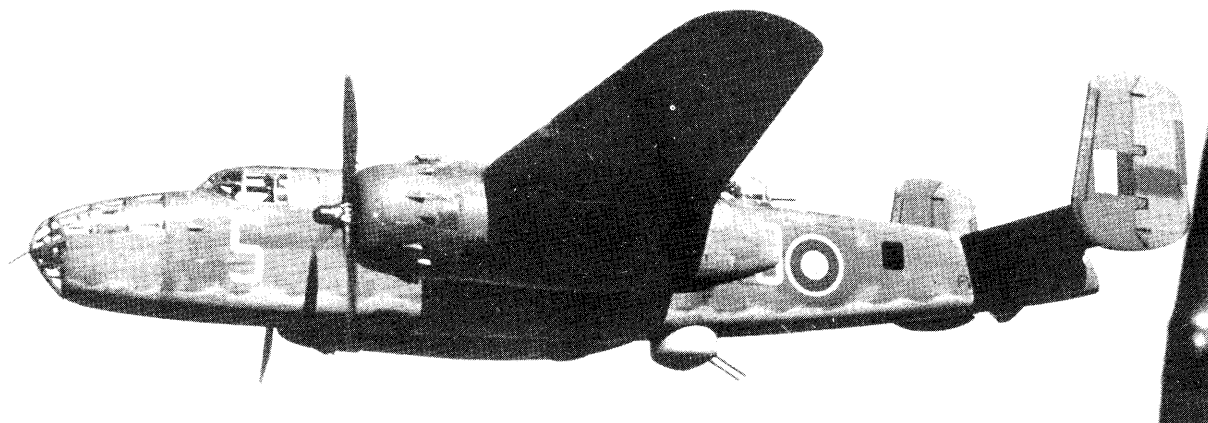

Foto boven: Engeland 1942. Joost krijgt zijn rang opgespeld.

Foto onder: Mitchell bommenwerper, waarin Joost vloog toen hij boven St. Rémy-Bosc-Rocourt door het Duitse lucht-afweergeschut werd neergeschoten.

Joost Sluis als Eerste Luitenant-waarnemer bij de militaire luchtvaart.

Verslag van het gesprek tussen Guup Krayenhoff en Simon en Margriet Sluis op 15 maart 1994, door Margriet M. Sluis.

In 1941 besluiten Joost en zijn vriend Rian Collee samen met twee anderen te trachten uit het bezette Nederland naar Engeland te ontsnappen.

De eerste poging om Engeland vanuit Hoek van Holland te bereiken mislukte. Er werd een nieuwe poging ondernomen via het onbezette gedeelte van Frankrijk.

Het lukte hen Perpignan te bereiken, waar zij de Frans-Spaanse grens wilden passeren, maar zowel de houding van de Nederlandse consul aldaar, als de aanwezigheid van veel Duitsers (in burger!) deed hen van plan veranderen.

Na die mislukte poging om via Perpignan de Frans-Spaanse grens te passeren, verbleef Joost een aantal maanden in Saint Rémy-de-Provence bij de zaadteeltagent van Gebroeders Sluis. Van hieruit besloot hij via de Frans-Zwitserse grens bij Annemasse naar Zwitserland te gaan en vandaar uiteindelijk naar Engeland.

Via de Frans-Zwitserse grens kwamen Joost en zijn vriend Rian Collee in Genève aan. Hun twee eerdere metgezellen waren door de Duitsers aan de grens gearresteerd en naar een concentratiekamp gestuurd, waar een van hen overleed.

In Genève ontmoetten Joost en Rian Guup Krayenhoff. Deze was daar op een kostschool en had zojuist eindexamen gedaan. Hij wilde niet naar Nederland terug en besloot met Joost en Rian de overtocht naar Engeland te ondernemen. Het "klikte" namelijk meteen goed tussen die drie.

Voor zijn leeftijd van 24 jaar maakte Joost een oude indruk. Zijn "nieuwe" paspoort gaf een leeftijd van 50 jaar aan. Guup Krayenhoff "werd" 16 jaar, hoewel die toen al 19 jaar was. Zo hadden zij beiden een leeftijd gekregen waarop ze niet als militair actief konden zijn. De militaire attaché in Bern verleende hierbij zijn bemiddeling.

Zij wisten per trein Portugal te bereiken en vandaar bracht een boot hen met meerdere Nederlanders en Belgen naar Engeland.

Bij aankomst werden ze allemaal gescreend; een aantal van hen kwam bij de geheime dienst terecht. Zij werden later als geheim agent boven Nederland gedropped en kwamen veelal door verraad in handen van de Duitsers. Ze werden slachtoffer van het beruchte "Englandspiel".

Er bleken twee Duitse spionnen bij het gezelschap te zijn. Deze werden ter dood veroordeeld en in de Tower in Londen opgehangen.

Joost, Rian Collee en Guup Krayenhoff wilden "actie" en meldden zich daarom voor opleiding tot vlieger.

Joost en Rian waren reeds reserve-officieren bij de Koninklijke Landmacht; zij waren in de meidagen van 1940 tijdens de Duitse inval in Nederland in actieve dienst en werden nu, in afwachting van hun detachering bij de Royal Air Force (R.A.F.), ingedeeld bij het Nederlandse detachement in Londen (4 januari 1942).

Joost werd tijdelijk op een ministerie te werk gesteld, waar hem een baan op economisch gebied werd aangeboden. Die baan werd door Joost geweigerd, omdat hij in actieve dienst wilde.

Guup Krayenhoff, die nog niet eerder in militaire dienst was geweest, ging voor de eerste oefening naar Wolverhampton.

Op 11 mei 1942 werd Joost gedetacheerd bij de Royal Air Force Volunteer Reserve en benoemd tot Reserve Eerste Luitenant. Kort daarop vertrokken Joost en Guup Krayenhoff naar Canada voor hun vliegeropleiding. Joost werd uiteindelijk afgekeurd (op zijn ogen ?) als vlieger en kreeg hierna een verdere training in Jackson, Mississippi, U.S.A. Hij werd opgeleid tot waarnemer. Op 6 augustus 1943 kreeg hij het Militair Brevet.

Tijdens zijn opleiding tot vlieger in Amerika bracht Joost ook een bezoek aan zijn oom Piet in Mount Vernon, Washington.

Joost en zijn vriend Rian werden ingedeeld bij het 320ste Squadron, Rian als vlieger en Joost als waarnemer. Rian Collee bleef in de oorlog ongedeerd.

Op 14 oktober 1943 werd Joost van de R.A.F. overgeplaatst naar de Marine Luchtvaart Dienst (M.L.D.) en ingedeeld bij het 320ste Squadron, waar kort tevoren de Hudson vliegtuigen waren vervangen door Mitchells. Daarna kreeg hij nog een drie maanden durende Mitchell operationele training bij de R.A.F. in Finmere.

Begin 1944 keerde hij terug bij het 320ste Squadron, dat op de luchtmachtbasis Dunsfold was gestationeerd en op 3 februari werd de eerste bombardementsvlucht op Noord Frankrijk uitgevoerd.

Als waarnemer had Joost tot taak de koers uit te zetten en op het juiste tijdstip en de precieze plaats het aangegeven doel te bombarderen.

In totaal werden 38 vluchten gemaakt. Op 24 februari werd zijn toestel, de "Mitchell 204", bij het bombardement van Chateau d'Ansenne - commandopost voor te lanceren vliegende bommen - door afweergeschut in de buitenboordmotor getroffen en stortte neer.

Geen van de vier bemanningsleden overleefde het.

Ze werden alle vier in Saint-Rémy-Boscrocourt begraven. Joost werd later herbegraven in Enkhuizen en de drie andere bemanningsleden op de militaire begraafplaats bij de Grebbeberg. Hun namen zijn:

A.J. Loohuizen, captain vlieger.

J.A.M.A. Hielckert, telegrafist.

H.J. Keppler, schutter.

Uit het gesprek met Guup Krayenhoff bleek, dat hij een grote bewondering had voor Joost. Zijn vriendschap met hem typeerde hij als "een vriendschap met een gouden randje".

Hij gaf het volgende beeld van Joost:

"Joost had al duidelijk verantwoordelijkheid gedragen, was rijper dan de anderen, was min of meer een perfectionist en altijd keurig gekleed. De anderen waren meer onstui- mig".

Hoewel Guup Krayenhoff, na zijn opleiding bij de R.A.F. tot jachtvlieger, door een ongeval lange tijd werd uitgeschakeld, bracht hij zijn verlofdagen vaak met Joost door, al of niet in gezelschap van Rian Collee, later was daar ook de captain-vlieger Loohuizen bij.

"Wanneer er veel gedronken werd, hield Joost de anderen in toom en kon dan "heel streng" zijn.

Joost praatte zelden over thuis, wel over zijn broer Willem die hij blijkbaar graag mocht. Hij hield zich veel met de toekomst bezig, was erg gesloten, ging waarschijnlijk niet terug naar Nederland, omdat het daar voor hem te benauwd was.

Hij voelde zich heerlijk in Amerika, daar had hij de ruimte.

Joost was realist en had weinig fantasie. Hij was bijvoorbeeld geen type voor de geheime dienst".

Op 19 juni 1944 waren Joost, Loohuizen en Guup Krayenhoff nog een avond uit in Londen. Joost was toen somber, alsof hij voorvoelde wat er ging gebeuren. Op mijn vraag of dat niet bij een ieder in gedachten was, antwoordde Guup Krayenhoff: "Iedereen dacht dat overkomt mij niet". Joost maakte wel een testament, dit was uitzonderlijk.

Alle Engelandvaarders kregen het Kruis van Verdienste, zo ook Joost. Iedereen wilde ACTIE tegen de vijand en als vlieger werd je daar direct bij betrokken. Koningin Wilhelmina werd zeer bewonderd en was hiervan het symbool!

HET 320 STE SQUADRON VAN DE R.A.F.

Meteen na de Duitse inval in Nederland in mei 1940 werd het 320ste Squadron gevormd uit personeel dat uit Nederland naar Engeland wist te ontkomen. Daarbij waren 27 Fokker vliegtuigen overgevlogen die verouderd waren en in september 1940 door de Lockheed B 414, ook wel Hudson genoemd, werden vervangen.

Het Squadron werd in de loop van de tijd uitgebreid met Engelandvaarders en personen, die aan de Japanse bezetting van het voormalig Indië wisten te ontkomen. Het Squadron was volledig Nederlands, qua bemanning, vliegtuigen en uniform. Het functioneerde zelfstandig en de wapenspreuk was: Regina et patria: voor Koningin en Vaderland.

Op de vliegtuigen was een oranje driehoek aangebracht ter onderscheiding van de Britse.

Het Squadron stond onder Nederlands commando; wanneer meerdere squadrons op een basis gelegerd waren, zoals bijvoorbeeld na verloop van tijd in Dunsfold het geval was, werd tevens een coördinerend station officier aangesteld.

Het Squadron was ingedeeld bij Coastal Command en had als taak het verkennen en beschermen van geallieerde konvooien, en het bombarderen van Duitse vrachtschepen die vanuit Nederlandse en Belgische havens op weg waren naar Noorwegen met een lading van militair belangrijk materiaal.

Vanaf september 1943 werden de Hudsons vervangen door de Amerikaanse B 25 Mitchells, een lichte tweemotorige bommenwerper, gebouwd voor dagvluchten, hoewel er rondom en na de invasie ook wel nachtvluchten mee werden gemaakt, waarbij het doel door lichtkogels werd gemarkeerd. Daarnaast waren de Mitchells uitgerust met een waarnemingssysteem "Gee-H", waarmee ook in het donker het doel kon worden opgespoord.

Nadien werd het Squadron ingedeeld bij Bomber Command als onderdeel van de 2^e Tactische Luchtmacht en sinds augustus 1943 gestationeerd op de basis te Dunsfold (Surrey).

In 1943 was uit verkenning duidelijk geworden dat de Duitsers aanvallen met de V-I op Londen, Plymouth en Bristol aan het voorbereiden waren.

De lanceerinrichtingen waren vooral in Frankrijk rondom het Nauw van Calais gelegen. In oktober waren hiervan 88 bekend en vermoedelijk waren er nóg zo'n 50 van die lanceerinrichtingen. De eerste V-I aanvallen werden al snel verwacht, wat desastreus kon zijn voor de geplande invasie, zodat de 2^e Tactische Luchtmacht, bekend en getraind in precisie-bombardementen, bij voorrang deze doelen bombardeerde. Daarnaast werd het hoofdkwartier en commandocentrum in Audighen vernietigd.

In maart 1944 waren deze lanceerinrichtingen voor vliegende bommen (V-1s) voldoende uitgeschakeld om nú over te gaan op het bombarderen van verbindingen in Noord Frankrijk: bruggen, wegen, spoorwegemplacements en fabrieken als voorbereiding op de invasie. Daarnaast vond in maart een bombardement plaats op IJmuiden op de in aanbouw zijnde bunkers voor onderzeeërs, voornamelijk uitgevoerd door Amerikanen, maar ook het 320ste Squadron nam hieraan deel.

Joost heeft nooit boven Nederland gevlogen, maar steeds boven Noord Frankrijk. Hij was betrokken bij bombardementen op V-1 bases en op verbindinglijnen, zoals spoorwegen rondom het tijdstip van de invasie 6 juni 1944. Op 24 juni 1944 was zijn vliegtuig betrokken bij het bombardement van Chateau d'Ansenne. Dat was een opnieuw ingerichte commandopost voor het afvuren van V-1s. Dit werd zijn laatste vlucht.

TER
NAGEDACHTENIS
AAN

de Reserve Eerste Luitenant Meester van Artillerie te Land
J. Sluis

VAN DE
KONINKLIJKE LANDMACHT

DIE ZIJN LEVEN GAF VOOR KONINGIN EN
VADERLAND IN DE WERELDOORLOG 1940-1945

HIJ STIERF VOOR HET BEHOUD VAN ONZE VRIJHEID

DE MINISTER VAN OORLOG

UITTREKSEL UIT DE REGISTRATIEVE GEGEVENS BETREFFENDE DE MILITAIRES VAN DE KONINKLIJKE MARINE,
KONINKLIJKE LANDMACHT O.G. KONINKLIJKE LUCHTMACHT, TEN AANZIEN VAN:

---SLUIS, Joost---

Geboren: 23 januari 1917 te: Chicago
Registratienummer: 17.01.23.009 Marinenummer: xxxx

STAAT VAN DIENST

Bij het 10^e Regiment Infanterie buiten tegenwoordigheid
ingelijfd als gewoon dienstplichtige van de lichte-
ning 1937 uit de gemeente Enkhuizen, onder nummer 123
en op dato met uitstel van eerste oefening miv 02sep37
In opleiding tot officier van de Militaire Administratie
In werkelijke dienst tot eerste oefening miv 08sep38
Korporaal miv 03dec38
Sergeant (titulair) miv 11mrt39
Vaandrig miv 23okt39
Behoort tot het Reserve-personeel der Landmacht voor de
tijd, welke hij als Dienstplichtige nog heeft te dienen miv 08nov39
Benoemd en aangesteld bij het Reserve-personeel der
Koninklijke Landmacht bij het dienstvak der Militaire
Administratie tot Reserve-tweede-luitenant
(K.B. dd 12feb42, nr 13) miv 08jun40
Groot verlof miv 27jun40
Uit Nederland vertrokken per ongekende gelegenheid de—40
In Engeland aangekomen en ingedeeld bij het Detachement
Londen de 04jan42
In het Militair ziekenhuis opgenomen te Wolverhampton de 18mrt42
Uit het Militair ziekenhuis ontslagen de 21mrt42
Gedetacheerd bij de Royal Air Force Volunteer Reserve
Verbandakte getekend 111A volgens legerorder
no 12-1941 de 09mei42 miv 11mei42
Benoemd en aangesteld tot Reserve-eerste-luitenant
(K.B. dd 23apr42, nr 10) miv 08jun42
Toegekend het Militaire Brevet voor waarnemer
Gerekend met ingang van 01okt43: de 06aug43
I Een eervol ontslag als zodanig verleend.

II Benoemd en aangesteld tot Reserve-eerste-luitenant-
waarnemer bij het wapen der Militaire Luchtvaart
met bepaling dat hij zijn ouderdom van rang en aantal
dienstjaren zal behouden.
(K.B. dd. 16okt43, nr 20)
Ontheven van zijn detachering bij de Royal Air Force
Volunteer Reserve en op dato gedetacheerd bij de
Marine Luchtvaart Dienst 320 Squadron
Gesneuveld tijdens een oorlogsopdracht boven Frankrijk
Voor dubbelrekening komen in aanmerking de tijdvakken
van 10mei40 t/m 14mei40 en van 23jan42 t/m 24jun44
ingevolge K.B. van 04okt49, nr 50.
Tot zover de registratie.

V A K G E N O T E N

Op 24 Juni is bij of boven Dieppe in de functie van zeewaarnemer bij de R.A.F.-marineluchtvaart voor zijn Vaderland gevallen Joost Sluis. Geboren in 1917, als zoon van Jb.J.Sluis, trad hij in 1937 en 1938 op als reiziger voor Amerika en de Europeesche landen van de N.V. Gebroeders Sluis, Enkhuizen. Vervolgens deed hij militaire dienst tot Mei 1940, waarna hij met een van zijn broers de fa.Zwaan & Co. te Delft overnam en leidde. Van hieruit wist hij zich als Engelandvaarder in dienst der Geallieerden te stellen.

Wij, die hem kenden, hadden grootte verwachtingen van Joost Sluis: ongetwijfeld zou hij in latere jaren een vooraanstaande figuur in de Nederlandse zaadwereld geworden zijn.

Die verwachtingen blijven onvervuld, nu hij op 27-jarige leeftijd sneuvelde. Maar wij moeten dan bedenken, dat zijn leven rijk is geweest, omdat hij zijn Vaderland tot in den dood trouw was. Door het hoogste wat hij had, zijn leven, te geven, heeft hij er toe bijgedragen ons de vrijheid te schenken.

Wij treuren om Joost Sluis en danken hem; zijn nagedachtenis is ons heilig.

Uit: Mededeelingenblad van de Nederlandsche Algemeene Keuringsdienst voor Groentezaden (NAKG), augustus 1945.

ENKHUIZER KRANT

6 September 1947

HERBEGRAFENIS JOOST SLUIS

Op de 24ste Juni 1944, toen de strijd op Europa's wallen op zijn hevigst was, verloor de officier-waarnemer 2e klasse bij de Marine-Luchtvaartdienst Joost Sluis boven het Franse plaatsje St. Remy-Bosc-Rocourt het leven.

Als zovele malen was hij met zijn Mitchell-bommenwerper uit Engeland opgestegen om den vijand vanuit de lucht afbreuk te doen. Boven Frankrijk kreeg de machine een voltreffer van het Duitse luchtafweergeschut in de linker bakboordmotor. Het toestel stortte neer en de bemanning kwam om.

Sindsdien rustte Joost Sluis in Franse bodem, naast zijn vele strijdmakkers die evenals hij, hun hoogste goed hadden gegeven voor de bevrijding der onderdrukte volkeren. Ruim drie jaar later werden de stoffelijke resten van den gesneuvelde door de begrafenis-vereniging VEBO uit Frankrijk naar Enkhuizen overgebracht, waar Zaterdag de herbegraving plaats vond.

Plechtig en ontroerend klonk het gezang van het Gereformeerde koor toen de baar, bedekt met de Nederlandse driekleur en voorafgegaan door het eenvoudige witte kruis dat 3 jaar lang de rustplaats van den gevallen had aangeduid, het kerkhof werd opgedragen. Bij het familiegraf sprak een officier van de M.L.D. zijn vroegeren strijdmakker toe. Vervolgens voerde Ds. Mulder het woord waarna gezamenlijk het Onze Vader werd gebeden.

De vader, dhr. J.J. Sluis, dankte tot slot voor de vele blijken van medeleven.

Joost Sluis was weergekeerd in zijn vaderstad.

Hij ruste zacht.